

Lovforslag nr. L 78

Folketinget 2022-23 (2. samling)

Fremsat den 29. marts 2023 af kirkeministeren (Louise Schack Elholm)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til menighedsråd

(Videreførelse af valgbarhedskriterier for kirkefunktionærer)

§ 1

I lov om valg til menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 12 af 8. januar 2020, foretages følgende ændring:

1. § 3, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige

ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, er ikke valgbare til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2023.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Af lov om valg til menighedsråd § 3, stk. 3, fremgår det, at kirkefunktionærer, der er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, ikke er valgbar til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested. Bestemmelsen indebærer, at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end 1 måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, ikke er valgbar i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.

Den 20. juni 2019 blev Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1152 om gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår i Den Europæiske Union (Arbejdsdirektivet) vedtaget.

På baggrund af Beskæftigelsesministeriets implementering af arbejdsdirektivet med lov om ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår er der behov for at ændre lov om valg til menighedsråd således, at der ikke i lov om valg til menighedsråd henvises til lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, da denne ophæves i forbindelse med implementeringen. Der er endvidere behov for at ændre bestemmelsen, således at valgbarhedskriterierne for kirkefunktionærer i forhold til den gennemsnitlige maksimale arbejdstid forbliver uændret.

Arbejdsdirektivet fastsætter bl.a. minimumskrav til oplysninger om de væsentlige punkter i ansættelsesforholdet for at sikre alle arbejdstagere i Den Europæiske Union passende grad af gennemsigtighed og at tilvejebringe større forudsigelighed, for så vidt angår deres arbejdsvilkår.

I den gældende ansættelsesbevislov er det bl.a. fastsat, at loven gælder for alle lønmodtagere, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end 1 måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer. Med implementeringen af arbejdsdirektivet fastsættes det bl.a., at lov om ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår finder anvendelse på alle lønmodtagere med et ansættelsesforhold, hvor den forudbestemte eller faktiske arbejdstid udgør mere end gennemsnitligt tre timer pr. uge i en referenceperiode på fire på hinanden følgende uger. Der er derfor behov for at tage stilling til, om kirkefunktionærer, der i dag har en gennemsnitlig ugentlig arbejdstid på mellem 3-8 timer, fremover skal være udelukket fra muligheden for at blive valgt til menighedsrådet i det sogn, hvor de er ansat.

Fratagelse af valgbarheden er et væsentligt indgreb i det pågældende folkekirkemedlems adgang til medindflydelse på det kirkelige liv i sognet. Det vurderes derfor, at den pågældende kirkefunktionærs ansættelsesmæssige tilknytning til sognet bør være af en vis længde, før valgbarheden påvirkes. Med lovforslaget foreslås det derfor at fasthol-

de kriterierne om, at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid ikke overstiger 8 timer, er valgbar til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor vedkommende har tjenestested. Er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid på mere end 8 timer, er det pågældende folkekirkemedlem således ikke valgbar til menighedsrådet i det sogn, hvor vedkommende har tjenestested.

2. Valgbarhedskriterier for kirkefunktionærer

2.1. Gældende ret

Valgrets- og valgbarhedsbetingelserne for valg til menighedsråd er reguleret i lov om valg til menighedsråd §§ 2 og 3.

Det følger af § 3, stk. 1, i lov om valg til menighedsråd, at enhver, som opfylder betingelserne i § 2 for valget, er valgbar.

I § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd fremgår det, at kirkefunktionærer, der er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, ikke er valgbar til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.

Begrebet kirkefunktionærer omfatter bl.a. kordegne, organister, gravere, kirketjenere og kirkekorsangere, og fælles for disse er, at de er ansat af menighedsrådet.

§ 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd henviser til § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgivers pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, hvoraf det fremgår, at loven gælder for alle lønmodtagere, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end 1 måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer. Loven gælder ikke for personer, som er omfattet af sømandsloven.

Bestemmelsen i § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd blev indført ved en lovændring i 2007. Det følger af bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd, lov om valg til menighedsråd og lov om folkekirkens økonomi, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 23, at kirkefunktionærers valgbarhed med indførelsen af bestemmelsen blev indskrænket, således at kirkefunktionærer, der er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, ikke længere, ville være valgbar til menighedsrådet ved den kirke, hvor de har deres tjenestested.

§ 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd omfatter således kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på 1 måned eller mere, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer.

Ifølge bemærkningerne til lov om ændring af lov om

menighedsråd, lov om valg til menighedsråd og lov om folkekirkens økonomi, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 24, er baggrunden for § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd bl.a., at en kirkefunktionær, der har tjeneste i sognet, vil være inhabil i forhold til en meget stor del af de sager, der behandles i menighedsrådet, herunder i forbindelse med tilsynet med egne eller andre ved kirken ansatte funktionærers tjenstlige forhold. De samme hensyn ligger til grund for bestemmelsen i lov om menighedsråd § 9, stk. 1, 2. pkt., om, at kirkefunktionærer ikke kan vælges til kirkeværge.

Det følger endvidere af bemærkningerne, at kirkefunktionærer, særligt i forbindelse med spørgsmål om sammenlægning af sogne, ud fra ønsket om at sikre egen stilling, kan have en egeninteresse, som kan stride mod, hvad der tjener det lokale kirkelige liv bedst.

Det fremgår videre af bemærkningerne, at bestemmelsen ikke ville indebære en forringelse af kirkefunktionærernes mulighed for at følge med i rådets arbejde og være orienterede om menighedsrådets drøftelser af forhold, der har betydning for deres ansættelses- og arbejdsforhold, idet der ikke med bestemmelsen ændres ved, at en repræsentant for sognets kirkefunktionærer har ret til uden stemmeret at deltage i rådets møder.

Det fremgår endelig af bemærkningerne, at kirkefunktionærer fortsat vil kunne indvælges i menighedsrådet dér, hvor vedkommende bor, hvis det er et andet sogn end tjenestestedet. Kirkefunktionærer, der *ikke* er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiveres pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, vil fortsat være valgbar også til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har deres tjenestested. F.eks. vil en kirkekorsanger, som kun synger ved gudstjenester og enkelte kirkelige handlinger nogle få timer om ugen, fortsat være valgbar til menighedsrådet i det sogn, hvor vedkommende virker som kirkekorsanger.

I forbindelse med valg til menighedsråd er det valgbestyrelsen, der påser, at valgbarhedsbetingelserne er opfyldt.

Får et valgt medlem af menighedsrådet senere en ansættelse hos menighedsrådet, der vil medføre fortabelse af valgbarheden, vil medlemmet skulle udtræde efter reglerne herom i lov om menighedsråd.

Lov om valg til menighedsråd indeholder i § 15 bestemmelser, som gør det muligt for medlemmer af menighedsråd i en række situationer at opretholde medlemskabet af menighedsrådet i resten af funktionsperioden, uanset at de formelt har mistet valgbarheden. Ingen af disse bestemmelser giver dog mulighed for, at kirkefunktionærer, der allerede er valgt og indtrådt som medlem af menighedsrådet efter de nugældende regler, kan bevare valgbarheden i resten af funktionsperioden, hvis de mister valgbarheden pga. den nye timetalsgrænse for, hvornår der skal udstedes ansættelsesbevis.

2.2. Kirkeministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Medlemmer til et menighedsråd vælges som udgangs-

punkt for en 4-årig funktionsperiode, medmindre den lokale biskop på baggrund af en begrundet ansøgning har godkendt, at et menighedsråd vælges med en funktionsperiode på 2 år.

De nuværende menighedsråd er valgt for en 4-årig periode i 2020, og deres mandat udløber således ved de ordinære valg i efteråret 2024. Herudover har der i september 2022 været gennemført et mindre antal menighedsrådsvalg til de menighedsråd som har fået godkendt en 2-årig funktionsperiode. Disse menighedsråd trådte i funktion ved kirkeårets start, den 27. november 2022.

Med det kommende lovforslag vedrørende ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår som medfører ændrede krav til, hvornår der skal udstedes ansættelsesbevis, får dette betydning for en række kirkefunktionærer, som vil miste deres valgbarhed, fordi valgbarheden er knyttet til kravet om ansættelsesbevis, hvor den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid ændres fra 8 timer til 3 timer.

De pågældende kirkefunktionærer vil derfor skulle udtræde af menighedsrådet, når lov om ansættelsesbeviser og visse arbejdsvilkår træder i kraft og lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdene ophæves. Kirkeministeriet vurderer, at der er behov for en tilpasning af bestemmelsen i § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd vedrørende kirkefunktioneres valgbarhed til et menighedsråd således, at valgbarhedskriterierne for disse forbliver uændret.

Det er således Kirkeministeriets vurdering, at de hidtidige kriterier bør fastholdes således, at kirkefunktionærer, der er valgt i indeværende funktionsperiode, ikke mister deres valgbarhed og således skulle udtræde af menighedsrådet, samt at valgbarhedskriterierne fastholdes for fremtidige menighedsrådsvalg. Med den foreslåede ordning forbliver kredsen af kirkefunktionærer, som er valgbar, den samme.

Kirkeministeriet bemærker i den forbindelse, at et krav om, at en arbejdstid på gennemsnitligt 3 timer om ugen fremadrettet skulle udelukke kirkefunktionærer, som ønsker at være en del af et menighedsråd ved siden af deres hverv som kirkefunktionær, vil være en unødvendig skærpelse af valgbarhedskriterierne i forhold til den gældende regel i § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd.

Kirkeministeriet foreslår derfor at ændre bestemmelsen i § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd, således at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, ikke er valgbar til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.

Samtidig foreslår Kirkeministeriet, at bestemmelsen i § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd ikke indeholder en henvisning til § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgivers pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet. Med ændringen foreslås det, at der fremadrettet alene henvises til, at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, ikke er valgbar

til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 2, stk. 1, i lov om valg til menighedsråd, at valgtret har ethvert medlem af folkekirken, der er fyldt 18

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 27. februar 2023 til den 13. marts 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: Alle biskopper, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks, Kirketjenerforening, Danmarks Kordegnetjenerforening, Dansk Kirkemusiker Forening, Dansk Organist og Kantor Samfund, Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Kirkekultur.nu, Organistforeningen, 3F Fagligt Fælles Forbund og HK.

år og har dansk indfødsret eller har haft fast bopæl i riget uafbrudt i et år forud for valgdagen.

Det følger videre af § 2, stk. 2, i lov om valg til menighedsråd, at valgmenighedsmedlemmer ikke har valgtret til menighedsråd.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i lov om valg til menighedsråd, at enhver er valgbar, som opfylder betingelserne i § 2 for valgtret.

Det følger videre af § 3, stk. 2, at præster ansat i folkekirken ikke er valgbare.

Videre følger det af § 3, stk. 3, at kirkefunktionærer, der er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, ikke er valgbare til menighedsrådet i den menighedsråds-kreds, hvor de har tjenestested.

Det foreslås at nyaffatte § 3, stk. 3, i lov om valg til menighedsråd således, at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, ikke er valgbare til menighedsrådet i den menighedsråds-kreds, hvor de har tjenestested.

Lovforslaget vil medføre, at valgbarhedskriterierne for kirkefunktionærer videreføres således, at kriterierne tilføjes i bestemmelsen, hvor disse hidtil blot har fulgt af en henvisning til § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet.

Med lovforslaget fastholdes kriterierne om, at kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, ikke er valgbar til menighedsrådet i den menighedsråds-kreds, hvor vedkommende har tjenestested. Er den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid på mindre end 8 timer, er det pågældende folkekirkemedlem valgbar til menighedsrådet i det sogn, hvor vedkommende har tjenestested.

Med forslaget er det vigtigt, at valgbestyrelsen fortsat i forbindelse med valg til menighedsråd kontrollerer, at den faktiske arbejdstid lever op til kravene fastsat i den foreslåede § 3, stk. 3.

Baggrunden for bestemmelsen er bl.a., at en kirkefunktionær, der har tjeneste i sognet, vil være inhabil i forhold til en

meget stor del af de sager, der behandles i menighedsrådet, herunder i forbindelse med tilsynet med egne eller andre ved kirken ansatte funktionærers tjenstlige forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil ikke indebære en forringelse af kirkefunktionærernes mulighed for at følge med i rådets arbejde og være orienterede om menighedsrådets drøftelser af forhold, der har betydning for deres ansættelses- og arbejdsforhold, idet der ikke med bestemmelsen ændres ved, at en repræsentant for sognets kirkefunktionærer har ret til uden stemmeret at deltage i rådets møder.

Kirkefunktionærer kan fortsat vælges til menighedsrådet dér, hvor vedkommende bor, hvis det er et andet sogn end tjenestestedet.

Den foreslåede ændring, skal fastholde de krav, der har været gældende siden 2007, således at kirkefunktionærer med et ansættelsesforhold med en varighed på mere end en måned og gennemsnitlig arbejdstid på mere end 8 timer, ikke er valgbar i det sogn, hvor vedkommende har tjenestested. Dermed vil kirkefunktionærers mulighed for at stille op og blive valgt til menighedsråd være uændret, uanset at kravene for, hvornår man skal have et ansættelsesbevis, ændres.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2023.

Loven gælder ikke for Grønland, fordi den lov, der foreslås ændret, ikke gælder for Grønland og ikke indeholder en hjemmel til at sætte loven i kraft for Grønland.

Færøerne har i 2007 overtaget samtlige opgaver vedrørende sagsområdet »Folkekirken« og har dermed også overtaget kompetencen til at fastsætte regler for menighedsråd.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om valg til menighedsråd, jf. lovbekendtgørelse nr. 12 af 8. januar 2020, foretages følgende ændring:

1. § 3, stk. 3 affattes således:

§ 3. ---

Stk. 3. Kirkefunktionærer, der er omfattet af § 1, stk. 1, i lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet, er ikke valgbare til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.

»*Stk. 3.* Kirkefunktionærer, hvis ansættelsesforhold har en varighed på mere end en måned, og hvis gennemsnitlige ugentlige arbejdstid overstiger 8 timer, er ikke valgbare til menighedsrådet i den menighedsrådsreds, hvor de har tjenestested.«